

Boerhaavelaan 63, 65,75,77, Hengelo

Inleiding

KONINGIN JULIANA ZIEKENHUIS, gebouwd tussen 1950-1954, naar ontwerp van B.J.K. Cramer. Het gebouw bevat een betonskelet van Fa. Kikkert en Klaassen Bos uit Amsterdam. Het ontwerp is uitgevoerd door aannemers firma Ribberink uit Hengelo.

Na een groot bombardement op Hengelo, op 6 oktober in 1944, liep het oude ziekenhuis uit 1896 grote schade op. Dit ziekenhuis was al eerder malen uitgebreid en duidelijk werd dat het na herstel niet meer aan de groeiende behoefte aan verpleging zou kunnen voldoen. In 1945 besloot het gemeentebestuur van Hengelo tot de bouw van een geheel nieuw ziekenhuis aan de Boerhaavelaan. In 1950 werd met de bouw begonnen en in 1954 werd het in gebruik genomen. Het oude ziekenhuis kreeg een andere bestemming.

Het nieuwe ziekenhuis kreeg naast een primaire verpleegfunctie ook laboratoria, bedrijfsruimten en ruimten voor specialistisch-medische behandelingen. Ook werd de verpleegstersopleiding in het nieuwe gebouw ondergebracht.

Omschrijving

De hoofdstructuur kenmerkt zich middels een samengestelde rechthoekige plattegrond. Deze plattegrond is voorzien van een binnenhof welke bereikbaar is vanaf de Boerhaavelaan. De entree van de binnenhof wordt gemarkeerd door de aanwezige portiersloge, origineel hekwerk en hellingbaan. De functie van het binnenhof, bevoorrading van het ziekenhuis, licht en lucht, is ongewijzigd. Tevens is op het binnenhof de keuken gesitueerd.

Gevels: het overgrote deel van de gevels is qua compositie en indeling ongewijzigd. Het originele metselwerk is in die begin jaren '80 geïsoleerd en gepleisterd met uitzondering van het souterrain en de trappenhuizen. Dit is eveneens te onderscheiden in de gekozen kleurstellingen. De geïsoleerde gevels zijn crème van kleur en de ongeïsoleerde trappenhuizen zijn in zacht grijze tint. De stalen kozijnen zijn op dat moment grotendeels vervangen door kunststof kozijnen.

De gevel aan de noordzijde (Boerhaavelaan) is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond, in geïsoleerde en gepleisterde baksteen, over twee bouwlagen met kelder, onder een met leien gedekt schilddak. De gevel is ingedeeld met rechthoekige vensters met kunststof kozijnen en roedeverdeling. Rechts in de gevel bevindt zich de hoofdingang onder een luifel, gesteund op twee ijzeren kolommen. Voor de hoofdingang bevindt zich een gemetseld bordes met gemetselde trap treden. Daarboven een natuurstenen trap met natuurstenen leuning met ijzeren ornament. De ingang bevat een risalerende deurpartij met dubbele deuren en stalen kozijnen. Aan weerszijden daarvan is de gevel bekleed met natuursteen. In de voor,- en zijgevel bevinden zich ook twee erkers met kunststof kozijnen met koper bekleed lessenaarsdak.

Het souterrain is ongepleisterd en bevat vierkante vensters met kunststof kozijnen. De kelder is via een verdiepte toegang aan de voorzijde toegankelijk.

De westgevel is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond, in geïsoleerde en gepleisterde baksteen, over vier bouwlagen, onder een met leien gedekt schilddak. De gevel is ingedeeld met vierkante vensters met kunststof kozijnen aan de rechterzijde van de gevel bevindt zich een opgaand gevelstuk, in zachtgrijs geschilderde baksteen (trappenhuis). Dit geveldeel bevat een overkragende daklijst met daaronder drie langwerpige, ovale vensters met stalen, verdiept gelegen kozijnen en roedeverdeling. Daaronder twee ovale vensters onder elkaar met stalen, verdiept gelegen, kozijnen, roedeverdeling en stalen omlijsting aan de bovenzijde.

De kop van de oostgevel (in de hoek van de noord/westgevel) is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond, in zacht grijs geschilderde baksteen, over vijf bouwlagen, onder een plat dak. Dit geveldeel bevat drielangwerpige vensters in de middenas. Deze vensters bevatten stalen kozijnen met roedeverdeling op stalen borstweringen met reliëf. Daarboven bevinden zich, direct onder de daklijst, drie smalle vensters met stalen borstwering. In de west,- en noordzijde van de gevel zijn ronde vensters met stalen roedeverdeling aangebracht.

Plattegronden: rondom het binnenhof zijn de volgende hoofdvolumes functioneel te onderscheiden: Noordzijde: hoofdgebouw met voormalige hoofdentree. Oostzijde: zusterflat en voormalig mortuarium. De kop van deze vleugel is voorzien van een omloop/ buitenterras. De bouwvolumes aan de zuid- en westzijde zijn voorzien van algemene ziekenhuisvoorzieningen. Aan de westzijde is haaks op het gebouw een bouwvolume geplaatst voorzien van een voormalige psychiatrische afdeling.

Interieur: Het overgrote deel van het interieur van het Juliana Ziekenhuis is aangepast aan de hedendaagse normen en eisen van een operationeel ziekenhuis. Door de diverse verbouwingen, uitbreidingen en gewijzigde structuur (nieuwe entree) van het ziekenhuis zijn van het oorspronkelijke interieur, zoals die ontworpen en gebouwd in 1952, weinig originele interieuraspecten behouden.

Dit geldt niet voor de structuur en routing van de originele lay out. Deze structuur is nog duidelijk zichtbaar in de huidige opzet. De constructieve kolommenstructuur is origineel en duidelijk herkenbaar. De lay out is voorzien van diverse trappenhuizen die de verschillende bouwlagen met elkaar verbinden en veelal gesitueerd zijn aan het eind van de gangen.

De originele detaillering van het centrale trappenhuis en de oorspronkelijke hoofdentree zijn nog gaaf en aanwezig. De trappen zijn bekleed met natuursteen en voorzien van een smeedijzeren hekwerk. Tegenover dit trappenhuis zijn drie liftschachten in originele staat en in gebruik.

Het plafond van de hoofdentree is zeer kenmerkend en op de verschillende verdiepingen aanwezig. Dit plafond heeft ronde uitsparingen waarin de armaturen zijn opgenomen. Aan wand in het centrale trappenhuis hangt een smeedijzeren figuur, voorstellende de mens die in het ziekenhuis wordt opgenomen. Het trappenhuis in de zusterflat is soberder uitgevoerd qua materiaal en detaillering.

Waardering

Het object is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden die tot uitdrukking komen in:

- Voorbeeld van ziekenhuisbouw uit beginjaren '50 twintigste eeuw (eerste moderne ziekenhuis)
- Architectonische detaillering kenmerkend voor bouwperiode
- Beeldbepalende ligging
- Gaafheid van beschermde onderdelen
- Voorbeeld uit het oeuvre van architect Cramer

Adres	: Geerdinksweg 141
Postcode + plaats	: 7555 BB Hengelo
Kad. gemeente	: Hengelo (ov.)
Sectie + nr(s).	: L nr. 1674/L nr. 762
Naam object	: Streekziekenhuis Midden Twente
Oorspronkelijke functie	: ziekenhuis
Huidige functie	: ziekenhuis
Datering	: 1954
Architect	: B.J.K. Cramer
Aantal bouwlagen	: 2/4/5
Kapvorm	: schilddak/plat

Materialen

Gevels	: gepleisterde baksteen/baksteen
Dakbedekking	: leien
Kozijnen	: staal/kunststof

Boerhaavelaan 63-65

Boerhaavelaan 75-77

